

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

บทนี้จะนำเสนอวิธีดำเนินการวิจัย โดยจะกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการวางแผนพัฒนาสุขภาพนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี
2. เพื่อศึกษาปัญหาในการวางแผนพัฒนาสุขภาพนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย บุคคล 2 กลุ่ม การกำหนดขนาดและวิธีการหากลุ่มตัวอย่างมีดังนี้คือ

กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนพัฒนาสุขภาพนักเรียนในระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล ประกอบด้วย

1.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 142 คน ใช้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 10 ขึ้นตอนในการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง มีดังนี้

1.1.1 นำอำเภอทั้งหมดของจังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 12 อำเภอ กับ 1 กิ่งอำเภอ มาจัดกลุ่มเป็น 3 ขนาด ได้อำเภอขนาดใหญ่ 3 อำเภอ อำเภอขนาดกลาง 5 อำเภอ และอำเภอขนาดเล็ก 5 อำเภอ

1.1.2 นำรายชื่ออำเภอตามข้อ 1.1.1 มาสุ่มตัวอย่างแบบง่ายได้ขนาดละ 1 อำเภอ อำเภอขนาดใหญ่ ได้แก่ อำเภอสระแก้ว อำเภอขนาดกลาง ได้แก่ อำเภออรัญประเทศ และอำเภอขนาดเล็ก ได้แก่ อำเภอโคกขี้

1.1.3 จำแนกโรงเรียน ในแต่ละอำเภอในข้อ 1.1.2 ตามขนาดได้โรงเรียนขนาดใหญ่ 25 โรงเรียน ขนาดกลาง 76 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็ก 41 โรงเรียน รวม 142 โรงเรียน แล้วนำรายชื่อโรงเรียนตามขนาดมาสุ่มตัวอย่างแบบง่ายร้อยละ 10 ได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ 3 โรงเรียน ขนาดกลาง 8 โรงเรียน และขนาดเล็ก 4 โรงเรียน รวม 15 โรงเรียน ใช้ผู้บริหารโรงเรียนของทุกโรงเรียนที่สุ่มได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน 15 คน

1.2 ศึกษาในเทศก์จังหวัดที่รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 1 คน ใช้ประชากรทั้งหมดในการวิจัย

1.3 ศึกษาในเทศก์อำเภอที่รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ จำนวน 13 คน ใช้กลุ่มตัวอย่างจากอำเภอที่สุ่มตัวอย่างได้ตามข้อ 1.1.2 จำนวน 3 คน

1.4 เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจังหวัดที่รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 1 คน ใช้ประชากรทั้งหมดในการวิจัย

1.5 สาธารณสุขอำเภอ จำนวน 13 คน ใช้กลุ่มตัวอย่าง จากอำเภอที่สุ่มตัวอย่างได้ จำนวน 3 คน

1.6 เจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพและรับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียนในระดับอำเภอ จำนวน 12 คน ใช้กลุ่มตัวอย่างจากอำเภอที่สุ่มตัวอย่างได้ จำนวน 3 คน

1.7 เจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบลที่รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียน จำนวน 22 คน ใช้กลุ่มตัวอย่างแบบจำเพาะเจาะจง จำนวน 11 คน คือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบลของตำบลที่โรงเรียนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างตั้งอยู่

กลุ่มที่ 2 ครูผู้สอนที่รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียน ประกอบด้วย ครูอนามัยโรงเรียนและครูที่รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวัน ใช้กลุ่มตัวอย่างแบบจำเพาะเจาะจงจากโรงเรียนที่สุ่มตัวอย่างได้ตามข้อ 1.1.3 จำนวน 15 โรงเรียน ได้แก่ ครูอนามัยโรงเรียน 15 คน และครูที่รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวัน จำนวน 15 คน รวม 30 คน

รวมประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวนทั้งสิ้น 67 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ และแบบวิเคราะห์เอกสาร

1. แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 2 ชุดคือ

ชุดที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์จังหวัด ศึกษานิเทศก์อำเภอ ผู้บริหาร
โรงเรียน เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจังหวัด สาธารณสุขอำเภอ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาล
และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบล แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการวางแผนพัฒนาสุขภาพ
นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับผลการปฏิบัติตามแผนพัฒนาสุขภาพนักเรียน
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี

ชุดที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนที่รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียน แบ่ง
ออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการวางแผนพัฒนาสุขภาพ
นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับผลการปฏิบัติตามแผนพัฒนาสุขภาพนักเรียน
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี

2. แบบวิเคราะห์เอกสาร เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสารต่างๆ
ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนพัฒนาสุขภาพนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ระหว่างปีการศึกษา 2530-2532 เอกสารที่จะศึกษา
ประกอบด้วย

2.1 แผนพัฒนาการศึกษา ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2530-2534) ของสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี

2.2 แผนพัฒนาสาธารณสุข ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2530-2534) ของ
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปราจีนบุรี

2.3 แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2530-2532

- 2.4 รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี
- 2.5 บัตรสุภาพนักเรียน
- 2.6 บันทึกการนิเทศติดตามผล
- 2.7 เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพอนามัยของนักเรียน

การสร้างแบบสัมภาษณ์และแบบวิเคราะห์เอกสาร ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำกรวิจัย เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสัมภาษณ์และแบบวิเคราะห์เอกสาร
2. สร้างแบบสัมภาษณ์และแบบวิเคราะห์เอกสาร
3. ขอรับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อแก้ไขปรับปรุง และทำการปรับปรุงแบบสัมภาษณ์และแบบวิเคราะห์เอกสาร
4. นำแบบสัมภาษณ์และแบบวิเคราะห์เอกสารไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) และความถูกต้องของการใช้ภาษา (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิปรากฏในภาคผนวก)
5. ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงแบบสัมภาษณ์และแบบวิเคราะห์เอกสาร
6. นำแบบสัมภาษณ์และแบบวิเคราะห์เอกสารที่สมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลจากเอกสารด้วยตนเอง โดยดำเนินการดังนี้

การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ผู้วิจัยมีหนังสือ ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี และสาธารณสุขจังหวัดปราจีนบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้มีหนังสือถึงเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนพัฒนาสุขภาพนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์
2. ผู้วิจัยส่งแบบสัมภาษณ์และหนังสือขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์ พร้อมทั้งนัดหมายการสัมภาษณ์ไปยังผู้ให้สัมภาษณ์ล่วงหน้าและดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์เอกสาร ผู้วิจัยได้ติดต่อขอเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนพัฒนาสุขภาพนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ระหว่างปีงบประมาณ 2530-2532 จากหน่วยงานที่รับผิดชอบและเกี่ยวข้องกับการวางแผนพัฒนาสุขภาพนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา 7 หน่วยงาน คือ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปราจีนบุรี สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาลชุมชนประจำอำเภอ ที่ทำการสถานีอนามัยตำบล และโรงเรียนประถมศึกษา

การขอเอกสารและข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ขอเอกสารหรือสิ่งพิมพ์ไปทำการศึกษาในกรณีที่เอกสารหรือสิ่งพิมพ์สามารถนำไปศึกษาและเผยแพร่ได้
2. ขอคัดลอกข้อมูลจากเอกสารของทางราชการ ในกรณีที่ไม่สามารถนำเอกสารออกไปได้และสามารถคัดลอกข้อมูลนั้น ๆ ได้
3. ขอถ่ายสำเนาเอกสารบางส่วน ในกรณีที่ได้รับอนุญาตให้ถ่ายสำเนาเอกสารได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ นำมาวิเคราะห์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ และนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง
2. ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร ทำการวิเคราะห์เนื้อหา หาค่าความถี่ ค่าร้อยละและนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง
3. ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนพัฒนาสุขภาพนักเรียน จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และครูผู้รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียน จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100